

**LEPSZE ŚWIATY
MEDYCZNE?**

Dedykuję Basi

Izabella Main

LEPSZE ŚWIATY MEDYCZNE?

Zdrowie, choroba i leczenie
polskich migrantek
w perspektywie
antropologicznej

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2018

Recenzja:
prof. Elżbieta M. Goździak

Redaktor prowadząca:
Anna Raciborska

Redakcja:
Magdalena Pluta

Korekta:
Zespół

Projekt okładki:
Katarzyna Juras

Copyright © 2018 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

ISBN 978-83-7383-950-2

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./faks 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)
Druk i oprawa: Drukarnia druk-24.pl, Białystok

SPIS TREŚCI

Podziękowania	9
Wstęp	11
Inspiracje	14
Społeczności polskie w Londynie, Barcelonie i Berlinie	16
Charakterystyka rozmówczyń	19
Metodologie, pozycja badaczki	21
<i>Rozdział pierwszy</i>	
Migracje a zdrowie – próba interpretacji wzajemnych zależności	27
Wpływ migracji na zdrowie w różnych perspektywach badawczych	29
<i>Healthy migrant effect</i>	29
Aspekty społeczno-ekonomiczne	29
Podejścia psychologiczne	30
Perspektywa holistyczna	31
Przyczyny migracji w kontekście opieki medycznej	33
Wpływ migracji na zdrowie – próba kategoryzacji	34
Migrantki wchodzące w dorosłość i samodzielność	35
Migracja do „bogatszego i lepszego świata”	37
Nowe krajobrazy medyczne	40
Migrantki w trudnych i ambiwalentnych sytuacjach	42
Migracja a dostęp do różnej opieki medycznej	45
<i>Rozdział drugi</i>	
Dostęp do leczenia w różnych systemach opieki zdrowotnej	49
Leczenie i zdrowie jako prawo człowieka i jako towar	52
Systemy medyczne w Wielkiej Brytanii, Katalonii i Niemczech	55
Leczenie w ramach państwowej służby zdrowia	57
Londyn	57
Barcelona	58
Berlin	59
Korzystanie z prywatnej służby zdrowia	61
Londyn	61
Barcelona	63
Berlin	65
Sytuacja migrantek transnarodowych i niezarejestrowanych	66

Rozdział trzeci

„Cięża to nie choroba”. Doświadczenia związane z opieką medyczną nad ciążą Polek	72
Antropologia ciąży i porodu	73
Opieka medyczna nad ciężarnymi kobietami	76
Londyn	76
Barcelona	80
Berlin	83
Doświadczenia związane z poronieniem i aborcją	88

Rozdział czwarty

Doświadczenia porodowe i poporodowe w narracjach kobiet	92
Przestrzeń. Gdzie można urodzić dziecko?	94
Londyn	95
Barcelona	96
Berlin	97
Pozycja kobiet (rodziców) i rola personelu medycznego w czasie porodu	100
Podejście do bólu i sposobów jego uśmierzenia podczas porodu	103
Ingerencje medyczne: cesarskie cięcie i poród kleszczowy	105
Doświadczenia poporodowe	108

Rozdział piąty

„Chodzi o podejście do człowieka”. Relacje i komunikacja między pacjentkami a personelem medycznym	112
Kultura osobista personelu medycznego	114
Przystępność przekazu i nastawienie na pacjenta	117
Szacunek i wsparcie dla pacjentek	119
Komunikacja w sytuacji osób bez znajomości lokalnego języka	121
Trudności kulturowe i nieporozumienia językowe	123

Rozdział szósty

Pluralizm medyczny w doświadczeniach migrantek	127
Terminy związane z pluralizmem medycznym	128
Status medycyny alternatywnej i komplementarnej	130
Londyn	131
Barcelona	131
Berlin	132
Źródła inspiracji i doświadczenia stosowania praktyk CAM	132
Korzystanie z praktyk CAM w Polsce – wpływ rodziny i znajomych	132
Inspiracje i doświadczenia związane ze zmianą miejsca zamieszkania	135
Medycyna alternatywna i komplementarna a zdrowie reprodukcyjne	139

Rozdział siódmy

Podróże medyczne polskich migrantek	143
Turystyka medyczna, podróże medyczne i leczenie transgraniczne.	146
Konsultacje i leczenie specjalistyczne w Polsce	148
Podróże medyczne z Londynu do Polski	148
Przypadki leczenia migrantek z Berlina i Barcelony w Polsce	153
Leczenie stomatologiczne	155
Reprodukcyjne procedury medyczne w Polsce.	156
<i>In vitro</i>	156
Poród VIP.	157
Podróże medyczne do innych państw Unii Europejskiej	159
Specjalistyczne leczenie dentystyczne	159
Wyjazd w celu przerwania ciąży.	160
Mobilność i (nie)mobilność przedmiotów.	161
Zakończenie	167
Tabela informacyjna o rozmówczyńiach	172
Bibliografia	175
Indeks nazwisk	198
Indeks rzeczowy	205